

Editorial

Feminitzar el sindicat per eliminar bretxes, desigualtats i pobreses

El 8 de Març és una jornada internacional de reivindicació de lluita per les millores de les condicions de treball i de vida de les dones. I, com cada any, és un bon moment per veure on som i com volem continuar i avançar. Enguany, CCOO de Catalunya tenim dues fites concretes. La primera és el procés de la Conferència de Dones i Homes. La segona, incidir en l'acció per fer front a les desigualtats socials, la pobresa i la bretxa amb mirada de dones. Dues fites fortament lligades, ja que per defensar i aconseguir millors condicions de treball i de vida de les dones cal tenir una organització amb capacitat per fer-ho.

La celebració del 50è aniversari de CCOO, l'Assemblea sindical oberta i els debats del Comitè de Dones de CCOO de Catalunya han estat imprescindibles per vincular de manera renovada les nostres arrels i raó de ser amb l'organització que volem ser: ara i en el futur, i en aquest sentit la mirada sobre les desigualtats, en general, i la de gènere, en concret, són centrals.

Precisament en aquest moment és innegable que cal fer aquesta reflexió des de la tranquil·litat i també des de la coherència i el compromís. Avui dia pensar una organització com la nostra, entre d'altres, requereix la presa de consciència que hem avançat molt en molts aspectes de la vida de les persones treballadores, però quan el patriarcat i el capitalisme van agafats de la mà sabem que cal fer-hi front amb contundència, superar les seves resistències, avançar i no defallir.

A CCOO sabem quan el patriarcat i el capitalisme ens volen sotmetre a la involució i una part important de la ciutadania en rep les conseqüències en forma de desigualtats i injustícies amb un important impacte de gènere. El nostre és un sindicat que ha tingut molt clara aquesta aliança i hi ha plantat cara des de fa molt de temps.

Fa 25 anys que va tenir lloc la 1a Conferència d'Homes i Dones, en la qual ja es va marcar un tarannà d'organització mixta que serveix de pont entre el feminisme i la lluita de classes. No en va en les Primeres Jornades Feministes, tot just després de la mort del dictador, el 1976, la Secretaria de la Dona de CCOO va ser acceptada per participar com a única "no organització específica de dones" dins la comissió de la Coordinadora de Grups Feministes de Catalunya, a diferència d'altres entitats a les quals els va ser denegada la presència.

El 2016 el nostre sindicat segueix treballant amb el moviment de dones i feminista establint vincles i participant activament en les campanyes reivindicatives, es compromet en la lluita, se suma, i hi col·labora, a l'organització de les Jornades Feministes que tindran lloc el 3, 4 i 5 de juny amb la finalitat de situar novament en les agendes polítiques que allò que és personal és polític.

En l'intern també volem posar les bases d'aquesta transformació: "Feminitzem el sindicat" ha estat el lema escollit per al procés de la Conferència de Dones i Homes que ens portarà a debatre en el proper congrés com ens organitzem i com ens definim per portar a terme aquest canvi profund en benefici de totes i tots.

Algú pensaria que eliminant les barreres arquitectòniques d'una ciutat només se'n beneficien les persones amb mobilitat reduïda? Eliminar les barreres garanteix la mobilitat a tothom, vagis amb cadira de rodes, portis cotxet de criatures o vagis amb carret d'anar a comprar.

Feminitzar el sindicat és eliminar barreres i resistències patriarcales tant en la nostra organització com en la nostra acció. Volem i hem d'aconseguir, mitjançant la nostra acció sindical i sociopolítica, una societat més democràtica, més justa i més sostenible per a totes i tots. ●

Alba Garcia Sánchez,
secretària de la Dona i Cohesió Social de CCOO de Catalunya

Sumari

● Entrevista: Maria de la Fuente	3
● Informe: Negociació col·lectiva amb una perspectiva de gènere	4-5
● Qui som, què fem. Actes 8 de Març. Dones que fan escola	6-7
● Violència masclista i racisme: no en el nostre nom	8
● Feminitzant el sindicat!	9
● Altres veus: Jornades feministes 2016	12

Entrevista

Maria de la Fuente

“De les crisis econòmiques, les dones en surten amb menys diners i amb més càrrega total de treball (remunerat + no remunerat/domèstic)”

Maria de la Fuente Vázquez, llicenciada en filosofia i doctora en ciència política, és experta en teoria política feminista i directora de l'Observatori IQ (Dones, Homes i Vida Quotidiana). Ens els darrers mesos s'han publicat diversos informes que evidencien que en els darrers anys de crisi econòmica i social han augmentat les desigualtats socials. Parlem amb ella per explorar sobre desigualtats i pobresa de les dones, per conèixer millor la realitat, per aprofundir en els perquè i per explorar línies per a l'acció.

1. En els darrers mesos s'han publicat informes que assenyalen que amb la crisi han augmentat les desigualtats socials a Espanya i Catalunya. Ens podries explicar com ha afectat les dones?

Les dones són majoritàries en els grups socials que de partida tenen pitjors condicions de vida: les persones amb treball precari, les persones sense feina, la població de més edat, la població amb pitjor estat de salut... Excepte en el cas del nivell educatiu, en què hi ha més dones amb estudis superiors (tot i que, en l'altre extrem, la població analfabeta també és majoritàriament femenina). En el cas de la població llicenciada, però, s'ha comprovat que aquest superior nivell d'estudis no es tradueix en una bona feina per a elles en la mateixa mesura que per a ells. Així doncs, si creixen les desigualtats entre els que ja estaven millor i els que ja estaven pitjor, sabem segur que les dones en sortiran malparades.

Vist des d'un altre punt de vista, no es tracta només que les dones, de mitjana, estiguin pitjor que els homes. Es tracta també que existeixen dinàmiques de gènere que actuen en context de crisi.

2. Com s'expliquen aquests augments de les desigualtats?

Precisament amb aquestes dinàmiques específiques. Les economistes feministes han comprovat com, de les crisis econòmiques, les dones en surten amb menys diners i amb més càrrega total de treball (remunerat + no remunerat/domèstic). Això és el capitalisme patriarcal! La càrrega total de treball ja era desigual durant els anys de la bombolla, de manera que l'expectativa per a l'actual crisi és molt dolenta. Les causes són molt complexes. La més clara: la transferència del treball realitzat des del sector públic al treball realitzat de forma invisible per les dones. Les retallades en polítiques socials, sanitàries i educatives afecten l'oferta de serveis que eren necessaris i que caldrà seguir fent, de forma gratuïta i invisible, a les llars. I a les llars aquest treball no es reparteix igual entre homes i dones. Fins i tot quan els homes estan a l'atur no assumeixen el volum de feina equivalent al de les dones en la mateixa situació. Aquest mal repartiment té causes ideològiques (és

masclisme, més o menys reconegut) i és un fet molt greu per a la justícia social que desitgem.

3. Creus que aquestes desigualtats tenen un impacte sobre la pobresa de les dones?

N'estic molt segura. Hi ha moltes pistes que ens ho fan pensar: la parcialitat laboral femenina és tremenda i la bretxa salarial no disminueix, tot i que els salaris baixin. En el futur, les persones en edat de rebre pensions veuran penalitzada la manca de temps complet cotitzat. Ja avui totes les transferències monetàries de l'Administració a la ciutadania són menors per a dones que per a homes, excepte la pensió de viduïtat.

4. Els indicadors de pobresa recullen adequadament la realitat de les dones?

No. Anem molt a cegues en aquest camp. Com que tothom ha baixat el nivell de renda, i la pobresa es calcula en funció de la renda mitjana, ens trobem, amb aquesta crisi, que moltes persones que no han millorat en absolut les seves condicions de vida, avui ja no estiguin dins les estadístiques de pobresa. A més, els indicadors econòmics pressuposen que els diners es reparteixen de forma equitativa dins la llar, i utilitzen la renda familiar com a punt de partida per als càlculs. Això invisibilitza les desigualtats entre homes i dones en aquest terreny. És terrible perquè aquestes estadístiques són les que han d'ajudar a orientar la política.

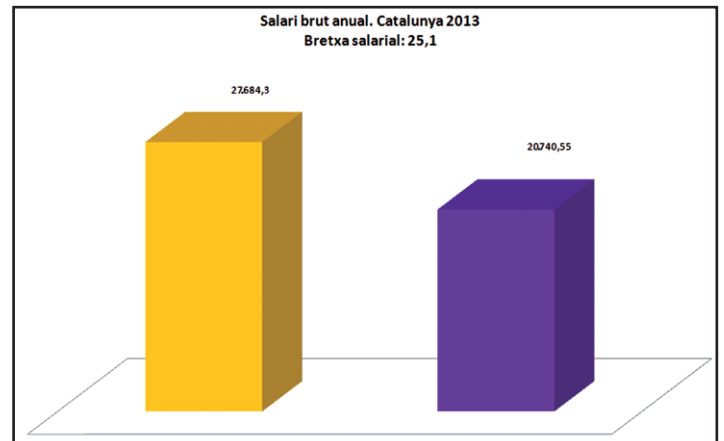
5. Quines creus que haurien de ser les polítiques públiques centrals per fer front a les desigualtats de gènere i el seu impacte sobre la pobresa?

Per mi la política pública cabdal té dues potes: la primera i més òbvia és la lluita contra la desigualtat en les condicions laborals i els salaris (sobretot la més difícil: la indirecta). La segona, i potser més fonamental i tot: la transferència de treball domèstic i de cura, que s'està duent a terme de forma gratuïta per dones a les llars, cap al sector públic. En aquest repte, la llei de dependència era una norma clau, que calia millorar, però, sobretot, implementar al màxim. La crisi ha sigut l'excusa perfecta per al desmantellament d'aquest quart pilar de l'estat del benestar. ●

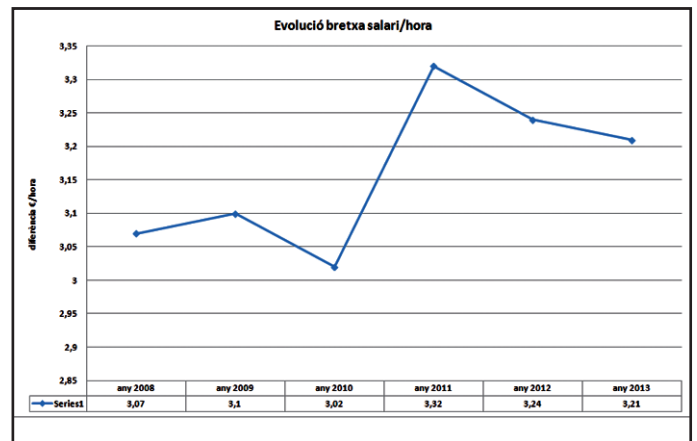
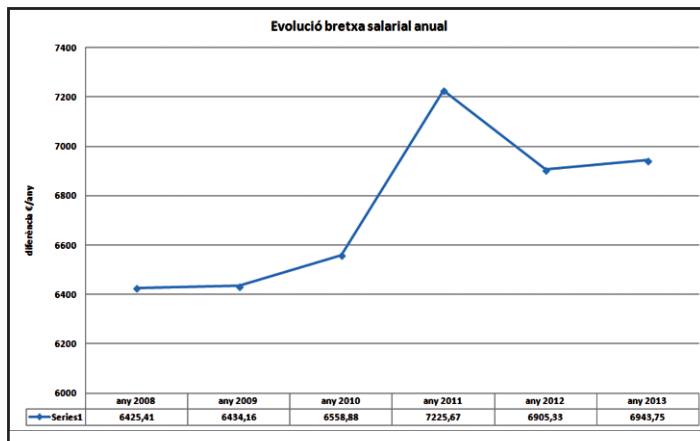
Contra el 25,1 de bretxa salarial

Negociació col·lectiva amb una perspectiva de gènere

Segons les dades de l'última enquesta d'estructura salarial, publicada el 2015 i amb dades corresponents als salaris del 2013, la bretxa salarial entre dones i homes ha augmentat, i és del 25,1: la mitjana del salari de les dones és una quarta part inferior al dels homes.

Quan parlem de bretxa salarial i denunciem que les dones tenen salaris inferiors als dels homes no podem limitar-nos a parlar tan sols de retribucions. És una situació de desigualtat i discriminació de gènere en el conjunt de les relacions laborals i en el conjunt de la societat.

La diferència salarial entre dones i homes és superior a la que teníem el 2005. La bretxa salarial anual ha augmentat a partir del 2008, però no ha passat el mateix amb el salari/hora. La bretxa salarial en ambdós casos s'ha situat per sobre de la que teníem el 2006.

Gairebé el 40% de les dones i el 30% dels homes perceben salaris que van de 0 a 2 vegades el salari mínim interprofessional. De les persones que cobren de 0 al salari mínim interprofessional, el 66,2% són dones.

El diferent comportament entre la diferència del salari/hora i del salari/any es deu al fet que en el salari anual també hi influeixen els complementos salarials, les hores extraordinàries, les reduccions de jornada, etc.

Bretxa salarial per edats				
menys de 25 anys	de 25 a 34 anys	de 35 a 44 anys	de 45 a 54 anys	de 55 anys i més
25,52	14,63	22,21	29,94	29,08

La bretxa salarial augmenta amb la vida laboral.

Bretxa per tipus de contracte 2013		Bretxa per tipus de jornada 2013	
Indefinit	Temporal	Completa	Parcial
26,63	10,64	18,10	0,53

Sempre hi ha bretxa salarial amb independència del tipus de contracte i el tipus de jornada, però en la mesura que les condicions laborals són millors la bretxa salarial és més gran.

La reducció de jornada per conciliació té un efecte immediat sobre el salari de les dones. Segons dades del 2013 del Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social pel que fa a la conciliació amb repercussió a les retribucions, la reducció de jornada per cura de persones dependents és exercida quasi exclusivament per les dones. Les excedències per cura de filles i fills són, en el 96,22%, fetes per dones i les excedències per cura de familiars són, en el 85,90%, efectuades per dones.

La segregació ocupacional

Les dones tenen salaris més baixos en qualsevol sector d'ocupació i, a més, els sectors feminitzats tenen els salaris més baixos i la bretxa salarial és més gran.

Bretxa salarial indústria	Bretxa salarial construcció	Bretxa salarial serveis
19,28	14,96	24,39

Per combatre la bretxa salarial i les desigualtats i discriminacions envers les dones, hem d'incidir en la negociació col·lectiva amb una perspectiva de gènere i hem de posar èmfasi, entre d'altres, en qüestions com:

⇒ Definició dels conceptes retributius (salaris, plusos i complements obligatoris i voluntaris).

⇒ Definició de les categories professionals.

⇒ Garantia de feines d'igual valor amb igual salari.

⇒ Aplicació del conveni col·lectiu a totes les persones que treballen a l'empresa amb independència de la seva contractació i de la seva jornada.

⇒ Valoració dels llocs de treball amb una perspectiva de gènere.

⇒ Les mesures i els plans d'igualtat a les empreses tenint en compte el que diu la Llei orgànica d'igualtat entre dones i homes:

- Mesures d'igualtat a totes les empreses.
- Plans d'igualtat:
 - Diagnosi de la situació de l'empresa: informació a la representació sindical.
 - Objectius.
 - Mesures.
 - Seguiment.
 - Avaluació.

Continuarem insistint i treballant perquè la negociació col·lectiva inclogui la perspectiva de gènere per posar punt i final a aquesta desigualtat. Una desigualtat que creix i que ens afecta al llarg de tota la nostra vida.

Lidia Sandalinas

Servei d'Informació i Assessorament a les Dones en l'àmbit laboral

CCOO ha posat en marxa el SIAD laboral, un servei especialitzat que està adreçat a totes les dones treballadores i que està en connexió amb tots els serveis especialitzats de la Xarxa Nacional de Recursos de Catalunya. Ofereix assessorament en:

Discriminacions per raó de sexe o de gènere: salaris, promocions, accés a l'ocupació, acomiadaments, embaràs, lactància i maternitat, i accés a la formació.

Condicions de treball: jornades laborals i mobilitat.

Drets laborals i prestacions de la Seguretat Social: conciliació de la vida personal, la laboral i la familiar: permisos com el de maternitat i paternitat, reduccions de jornades, excedències..., prestacions per l'exposició a riscos laborals durant l'embaràs i la lactància natural.

Violència masclista a la feina: assetjament sexual i per raó de sexe a la feina, drets laborals de les dones que pateixen violència masclista en l'àmbit de la parella. •

Tel. 93 481 27 00 - conc@cco.cat

Qui som, què fem

Vallès Occidental - Catalunya Central

20 anys de solidaritat, commemoració i reivindicació

11 de març. Sopar

El proper dia 11 de març, CCOO del Vallès Occidental i la Catalunya Central celebrem els 20 anys d'un sopar commemoratiu i reivindicatiu del 8 de Març. Una trobada en la qual, any rere any, ens hem solidaritzat i hem cooperat amb diferents projectes d'arreu del món.

Projectes en què la nostra Fundació Pau i Solidaritat aplica la perspectiva de gènere. De Chiapas al Líban, passant per Hondures, Guatemala..., a la solidaritat hi afegim dia a dia el mateix crit: totes som treballadores del món. Perquè sabem que no podem

avançar en els drets de les dones ni podem combatre les desigualtats, les bretxes i la pobresa sense que aquesta lluita sigui global.

Del 4 al 15 d'abril. Exposició

I per reforçar aquesta lluita, conjuntament amb l'Ajuntament de Sabadell i la Fundació Pau i Solidaritat, la Biblioteca Vapor Badia acollirà, del dia 4 al 15 d'abril, l'exposició "Treballadores del Món".

I és que urgeix tenir de lila tots els racons d'aquest món. ●

Actes del 8 de Març a Lleida

8 de març. Performance

NO XAFIS ELS MEUS DRETS!

Performance que vol fer visibles i denunciar les mancances, en l'àmbit laboral, que encara existeixen entre dones i homes. Hi participaran les delegades i delegats de CCOO de Lleida.

Simularan un camí amb cartolines i les enganxaran a terra (per això el títol de "No xafis els meus drets!"). Cada cartolina tindrà un missatge que posarà de manifest les desigualtats laborals existents entre dones i homes. En finalitzar l'acte es llegirà el manifest i una poesia. Es repartiran punts de llibre amb els mateixos missatges que hauran enganxat a terra.

Lloc: plaça de la Catedral de Lleida

Hora: 10.45 h

9 de març. Jornades

OCUPABILITAT, QUALITAT EN EL TREBALL DE LES DONES EN EL NOU CONTEXT SOCIOECONÒMIC

Participació de la companya Alba Garcia en les jornades organitzades per la Universitat de Lleida (Centre Dolors Piera) i que porten per títol: 'Ocupabilitat, qualitat en el treball de les dones en el nou context socioeconòmic: dones, accés i permanència en el mercat de treball en igualtat de condicions'. L'Alba participarà i intervindrà a les 12 h en una ponència sobre l'accés i la permanència de la dona al treball: experiències pràctiques.

Lloc: auditori del Centre de Cultures i Cooperació Transfronterera de la Universitat de Lleida.

Hora: de 10 h a 14 h, la intervenció de l'Alba Garcia, a les 12 h ●

Commemorant el Dia Internacional de la Dona

Baix Llobregat

PRESENTACIÓ DEL LLIBRE 'LA FILLA ESTRANGERA', DE NAJAT EL HACHMI

Dia: 2 de març del 2016

Hora: 11 h

Lloc: Can Negre, plaça de Catalunya, s/n, Sant Joan Despí
Cal inscripció prèvia escrivint a l'a/e iromero@ccoo.cat o trucant al 93 474 99 00 (demaneu per Isa Romero o Carlos Sánchez).

Anoia

PROJECCIÓ DE LA PEL·LÍCULA 'PAGO JUSTO'

Dia: 11 de març del 2016

Hora: 10 h

Lloc: Espai Cívic Centre d'Igualada

CAMINADA I ESMORZAR A COLLBÀS (CARME)

Dia: 13 de març del 2016 (diumenge)

Hora de sortida: 9 h

Lloc: sortida de Can Titó, a Vilanova del Camí (davant del camp de futbol), i arribada a l'ermita de Collbàs (Carme)

Preu: gratuït

Cal inscripció prèvia trucant al telèfon 93 805 04 94 abans del 9 de març. ●

Qui som,
què fem

CAMPANYA D'EDUCACIÓ

Dones que fan escola

La tradició cultural i organitzativa de la qual provenim és patriarcal i ha generat una visió del món androcèntrica. L'androcentrisme també és present en l'àmbit educatiu. Des d'aquesta perspectiva s'han deixat de banda la percepció i els interessos de les dones, s'han obviat les seves aportacions i contribucions al saber de la humanitat. Per què costa tant de trobar referències femenines en els llibres de text? Coneixem el mateix nombre de dones científiques, poetesses o polítiques que d'homes?

Moltes són les dones que des dels inicis de la civilització han trencat amb la imposició de l'àmbit privat, han vençut obstacles i han enderrocat murs en el masculinitzat món públic. Avui són moltes les figures femenines que ens ofereixen imatges de dones lliures i independents, dones valentes que rebutgen la submissió forçada, que reclamen i lluiten pels seus drets, que amb la seva intel·ligència i el desenvolupament de la seva feina volen ser considerades iguals, que ens han aportat coneixement i valors a les dones i a tota la humanitat. Gràcies a les investigacions, l'avanç social de la igualtat entre sexes i el sistema democràtic, aquestes figures femenines comencen a tenir un reconeixement merescut. En tenim un exemple al nostre sector de l'educació, on, en la denominació dels centres educatius, a Catalunya en trobem aproximadament un centenar que porten nom de dona.

Aquest 8 de Març volem reivindicar el paper i la figura d'aquestes dones que, en la nostra història, han destacat en l'àmbit públic, molt masculinitzat. És important transmetre a la gent jove, especialment a les nenes i les noies, el coneixement d'aquestes figures femenines excel·lents: vida, lluites, pensaments, idees i aportacions.

Les secretaries de la Dona de les federacions d'Ensenyament de les diferents comunitats autònomes vam acordar donar-li concreció amb la campanya que hem anomenat "Dones que fan escola". Dones que han destacat en la ciència, en l'art, en les humanitats, en les matemàtiques, en un ofici... Dones excel·lents en la seva disciplina, que en saben i ensenyen. Dones que podem prendre com a model.

És una campanya adreçada als centres educatius de totes les comunitats autònomes, públics, privats i concertats, no universitaris, i als mitjans de comunicació.

Amb aquesta campanya volem:

- Ressaltar els valors socials i personals que aquestes dones ens ensenyen: confiança en elles mateixes, autonomia, llibertat, valentia, col·laboració amb el desenvolupament humà i social...
 - Reivindicar el paper i la figura de dones que han destacat al llarg de la nostra història i en la masculinitzada esfera pública.
 - Fer-les visibles perquè la societat, i en especial l'alumnat, compregui que les dones hem aportat a la humanitat moltes altres savieses a més de la cura de les persones.
 - Revalorar-les, oferint a les nostres estudiants models en els quals fixar-se, que els donin confiança en elles mateixes i en les seves capacitats, sense restriccions d'àmbits.
- El punt de partida seran els centres educatius amb nom de dona, dona la qual ha de complir el criteri d'haver tingut o tenir una intervenció social destacada en l'àmbit públic.
- Per motivar i treballar la campanya hi haurà una sèrie de materials: cartell, mapa interactiu de centres, petites biografies de les mestres monumentals i unitats didàctiques.
- Aquest 8 de Març volem arribar al conjunt de la societat, especialment als nostres companys i companyes dels centres educatius, animant-los a la promoció d'aquestes figures femenines amb mèrit propi i, sobretot, a mostrar i dir a les noies i nois dels nostres centres que hi ha dones excel·lents que fan escola, que val la pena conèixer i imitar. ●

Federació d'Educació - Secretaria de la Dona

Eines contra les violències

En el marc de commemoració dels actes del 25 de Novembre, Dia Internacional contra la Violència de Gènere, el passat 3 de desembre, CCOO d'Indústria i la Federació Agroalimentària van organitzar una jornada per reflexionar sobre les eines que tenim per lluitar contra aquest flagell, així com per valorar-les. Des de la negociació col·lectiva fins a la posada en marxa del SIAD (Servei d'Informació i Assessorament a les Dones en l'Àmbit Laboral), passant pel Protocol contra l'assetjament sexual i per raó de sexe, que s'ha aprovat recentment en el Consell de Relacions Laborals de Catalunya i en què la Secretaria de la Dona de CCOO ha tingut un paper molt important. Són bones eines per combatre les violències. Entre les ponents hi havia Montserrat Vilà, presidenta de la Plataforma Unitària contra les Violències de Gènere, i Alba Garcia, secretària de la Dona de CCOO de Catalunya. Aquest acte va despertar interès i compromís per continuar combatent qualsevol tipus de violència que s'exerceix sobre les nostres companyes, només pel fet de ser dones. ●

Flsabel Garcia, secretària de la Dona d'Indústria
M. Teresa Vidal, secretària de la Dona d'Agroalimentària

Violència masclista i racisme: no en el nostre nom

El mes de gener, de cop, tots els titulars dels mitjans de comunicació europeus posaven el crit d'alarma en unes agressions sexuals que havien tingut lloc a Colònia, la nit de Cap d'Any. Aquestes agressions havien estat perpetrades per grups d'homes que tenien característiques racials nord-africanes. Per fi, es podia pensar que els mitjans europeus havien pres consciència de la violència sexual envers les dones, ja era hora! Però atenció: el que no es podia tolerar era que els homes que havíem acollit a les nostres fronteres ho fessin. Si els acollíem, havien de respectar els nostres costums! Aquest va ser el crit generalitzat que van fer persones de tots els colors polítics. Què hi havia en aquesta pretesa presa de consciència? Què era el que amagava? El masclisme, desgraciadament, està a tot el món. Quantes festes encobreixen agressions envers les dones, els homes que les fan o les persones que les toleren? Són de tot arreu. Per què s'ha de posar el pes en unes persones en concret, que en algun cas després s'ha vist que eren declaracions falses i no s'han desmentit en cap mitjà, no hem vist cap titular. I calia desmentir-ho, perquè som en un moment en què Europa pateix una por irracional de veure's superada pels milers de persones refugiades que havien augmentat arran de les guerres del Pròxim Orient i de la inestabilitat del nord d'Àfrica.

Que calgui actuar contundentment per prevenir i condemnar les agressions envers les dones, a tot arreu, també als espais públics, no ens ha de fer perdre de vista els interessos foscos que hi ha darrere de certes acusacions. Sobretot quan la suposada acollida d'exiliats i immigrants per part d'Europa és una gran farsa, perquè ni tan sols les xifres d'acolliment acceptades s'estan complint. Cada dia continuen morint moltes persones al Mediterrani, al camí i amb els murs nous i vells (Ceuta i Melilla). Es calcula que han perdut la vida més de 3.000 persones l'any 2015.

Aquesta inhumanitat podria ser evitable amb altres tipus de polítiques.

Hem de continuar alçant la veu i condemnant les agressions racistes que s'estan donant envers aquestes persones. Agressions que les fan grups radicals, però que estan alimentades i orquestrades per polítiques que estigmatitzen les persones immigrants i refugiades, i, sobretot, les que tenen la religió i/o la cultura islàmica, com si el masclisme i la violència fos patrimoni d'aquesta religió. En nom de les llibertats i contra el terrorisme s'estan fent declaracions, lleis i polítiques de seguretat que restringeixen cada cop més els drets de tothom i, particularment, d'aquestes persones. ●

M. Carme Catalán

Totes les diversitats, + drets

Els passats dies 13, 14 i 15 de novembre es van celebrar les 27es Trobades Estatsals LGBTI a Sitges, organitzades per l'Àmbit LGTBI de CCOO de Catalunya i el Front d'Alliberament Gai de Catalunya.

El lema d'aquestes jornades, "Totes les diversitats, + drets", va ser un enunciat que va oferir la possibilitat de tractar les problemàtiques, que van des d'aspectes quotidians fins a altres temes de més complexitat, que es plantegen en els col·lectius de lesbianes, gais, bisexuals, transsexuals i intersexes.

Des de l'inici, l'Àmbit LGTBI ha tingut molt present en el disseny d'aquestes trobades la perspectiva de gènere tant en la composició de les taules de ponents com en la metodologia participativa i en els continguts.

En referència als continguts, hi ha hagut dos eixos principals: sobre l'estigma i/o la discriminació en la salut de les persones LGTBI, i sobre una llei contra la LGTBIfòbia i pels drets de les persones trans. Tot això sense oblidar el tractament de temes que ens afecten més específicament, a les dones, com per exemple la doble discriminació per ser dona i ser lesbiana, o ser dona i ser bisexual, o l'estigmatització per ser dona trans. També s'han tractat continguts com el de la reproducció assistida.

Volem destacar que en el marc de les trobades, al Ple, es va aprovar una resolució contra les violències masclistes.

L'Àmbit LGTBI de CCOO considerem que la celebració de les trobades estatals a Catalunya ha estat tot un èxit. Una oportunitat per a tot el moviment LGTBI i per a tota la societat catalana en general, pel moment històric en què es troba i, sobretot, per la recent aprovació d'una llei pionera, la Llei 11/2015, contra l'homofòbia. És una ocasió important per donar visibilitat i empena al necessari desenvolupament de la llei. I serà un esdeveniment perquè el moviment LGTBI i les organitzacions proLGTBI catalanes comparteixin horitzó, propostes, coneixements i lluita contra l'homofòbia amb les organitzacions de la resta de l'Estat. També destaquem que han estat unes trobades molt sindicalitzades, en el sentit que s'han tractat de manera molt intensa problemàtiques de discriminació i assetjament laboral per qüestions d'orientació sexual, així com l'extensa participació de delegats i delegades, seccions sindicals i dirigents sindicals. Han participat de manera molt activa en aquest fòrum i aquest fet tindrà una repercussió molt positiva en la tasca a realitzar a les empreses. ●

Raquel de Haro González
Responsable de l'Àmbit LGTBI de CCOO de Catalunya

Feminitzant el sindicat!

Aquest és el lema de la Conferència de Dones i Homes que celebrarem el dia 3 de març i que clourà un procés participatiu per debatre sobre els reptes del sindicat en clau de gènere i acordar mesures per fer avançar el sindicat cap a una organització que aposti per la igualtat real.

Quan fa 25 anys vam celebrar la primera conferència, vam ser una organització capdavantera a plantejar mesures per fer avançar la igualtat de gènere al sindicat. I si mirem amb perspectiva, podem comprovar com avui CCOO és un sindicat que aposta clarament per la igualtat de gènere com una de les seves senyes d'identitat.

Però aquests 25 anys també ens han permès veure que per aconseguir l'objectiu de la igualtat real hi ha canvis estructurals i profunds que cal abordar, cosa que ens obliga a tornar a ser capdavanters en la lluita per la igualtat de gènere.

Si fa 25 anys la presència de dones a tots els òrgans de direcció era un objectiu prioritari, avui hem d'anar més enllà. Cal que les dones entrin en espais on no hi són o hi estan clarament en minoria. Parlem de taules negociadores de convenis, de determinades responsabilitats del sindicat, de les secretaries generals de seccions sindicals, federacions i unions. Hem d'avançar en maneres de participació i de treball per fer possible que la participació sigui compatible amb la conciliació. És necessari actualitzar les prioritats sindicals per combatre la bretxa salarial i les discriminacions de gènere a les empreses i a la negociació col·lectiva.

Estem convençuts i convençudes que feminitzant el sindicat avançarem per ser una organització més útil i més propera a les necessitats de la majoria de la població del país.

Ens hi va el futur! ●

Dolors Llobet, secretària de Comunicació i Xarxes Socials de CCOO de Catalunya

XI FÒRUM CONTRA LES VIOLÈNCIES DE GÈNERE

Els dies 12, 13 i 14 de novembre es va celebrar l'XI Fòrum contra les Violències de Gènere. Més de 2.000 persones van participar a les 56 activitats organitzades. Algunes de les taules rodones van superar la capacitat de l'espai i es va haver de canviar de sala en diverses activitats. En les taules rodones es van tractar temes com: descolonitzem el feminisme, violència institucional contra les dones que demanen ajuda, coeducació, salut amb perspectiva de gènere, feminicidis i com ens estem mobilitzant contra la violència masclista.

500 nois i noies van participar en trenta activitats durant el fòrum i es van conscienciar sobre com hem de relacionar-nos dones i homes.

15 tallers dirigits a la ciutadania, amb una participació de 360 persones, on es va reflexionar sobre les inquietuds i les preocupacions en la lluita contra la violència masclista. La Secretària de la Dona de CCOO, com altres anys, vam fer un taller per

explicar les mesures de protecció integral contra la violència de gènere.

Aquest any es va incorporar al fòrum una marxa exploratòria per conèixer quines inseguretats ens trobem les dones als espais urbans. Va ser un èxit i 70 persones participants van explicar la por que de vegades representa caminar pels nostres carrers.

Podem dir que s'ha consolidat molt aquest espai de reflexió, lluita i acció.

Com sempre, hem de recordar que tots els tercers dilluns de mes la Plataforma Unitària Contra les Violències de Gènere organitza una concentració, a les 20 h, a la plaça de Sant Jaume de Barcelona, en homenatge i record a les dones assassinades per la violència masclista.

Prou agressions contra les dones! ●

M. Teresa Vidal Creus
Secretària de la Dona de la Federació Agroalimentària

ABC glossari

Sostre de vidre:

El sostre de vidre és un fenomen estudiat interdisciplinàriament per la psicologia, la sociologia i l'antropologia, entre altres ciències, i permet revisar amb noves eines un saber que és hegemònic. Aquest fenomen s'estén a la vida pràctica, i les seves conseqüències són importants per a la vida de les dones, que s'enfronten a impediments per a l'accés a nivells de presa de decisió com a part "natural" del desenvolupament de les seves carreres. És resultat d'una "subtil" construcció de gènere que forja un "sostre de vidre" invisible com a eficaç estratègia que normalitza l'exclusió del sexe femení dels espais públics i que troba el seu fonament en els estereotips de rols sexuals.

Segregació horitzontal:

Parlem de segregació horitzontal en el treball per designar les dificultats de les dones a l'hora d'accedir a determinades professions. Es palesa en la predominança de les dones cap als sectors tradicionals feminitzats i en la dificultat de les dones per accedir a càrrecs generalment entesos com a "masculins".

Sòl enganxós:

El sòl enganxós es refereix a les tasques de cura i vida familiar a les quals tradicionalment s'ha relegat les dones. Sortir d'aquest "espai natural", que, segons el patriarcat, els correspon, és un obstacle per al seu desenvolupament professional. Hi ha molta pressió dins de la parella, en la família i en la societat per fer creure a les dones que són les principals responsables de la cura. El sentiment de culpa i les dobles i triples jornades en dificulten la promoció professional, tal com està configurat el món empresarial masculí.

Segregació vertical:

La segregació vertical en el treball són les dificultats que tenen les dones per poder desenvolupar-se professionalment. Són conegudes les desigualtats que limiten que les dones ocupin llocs amb poder decisor, així com les condicions laborals que les afecten: són les que treballen més a temps parcial o en formes laborals de flexibilitat o jornada continuada, i el salari femení, per al mateix càrrec i les mateixes funcions, és freqüentment més baix que el salari masculí.

Teresa Mollà
Agent d'Igualtat. Formadora en temes de gènere
<http://teresamolla.wordpress.net>
tmolla@telefonica.net

dones amb compromís

FATIMA MERNISSI
(1940-2015)

La paraula, arma d'igualtat i revolució

conèixer una cultura humanista, allunyada dels estereotips i de la manipulació política.

Va ser també escriptora i sociòloga, doctora en sociologia i professora a la Universitat Mohamed V de Rabat i autora, entre d'altres, dels assajos *Sexo, ideologia e islam*, *Sultanas olvidadas*, *Shahrazad no es marroquí*, *Marruecos a través de sus mujeres*, *Por a la modernitat: islam i democràcia* o *El harén político: el profeta y las mujeres*. Va ser guardonada amb el Premi Príncep d'Astúries de les Lletres 2003.

El seu llibre *Marruecos a través de sus mujeres* està basat en entrevistes rea-

litzades a camperoles, obreres, vidents i criades, ple de discursos humanistes. Mernissi ens presenta quin és el paper que la dona ha d'assumir en la societat: lluitar amb la paraula, arma principal d'igualtat i revolució.

Mernissi va ser i serà una de les veus més eloqüents de la intel·lectualitat del món àrab i una autoritat mundial en estudis alcorànics. És un exemple multidisciplinari i multicultural que mostra com la barreja i el mestissatge cultural enriqueix l'ésser humà. Mernissi incita a la solidaritat d'homes i dones, que serà global quan s'eliminin barreres entre classes i cultures. ●

El passat 30 de novembre el Marroc i el feminisme van perdre una de les persones més lluitadores pels drets humans de les dones, la Fatima Mernissi.

També coneguda amb el pseudònim de Fatma Ait Sabbah, aquesta feminista marroquina, consultora de la UNESCO com a especialista en l'estudi de la situació de la dona en les societats musulmanes, va ser una lluitadora infatigable per donar a

Sufragistes. Mares, filles i rebels

Direcció: Sarah Gavron

Guió: Abi Morgan

Repartiment: Carey Mulligan, Meryl Streep, Helena Bonham

Una pel·lícula imprescindible. Produïda al Regne Unit el 2015, recupera la història del moviment de dones a la dècada del 1910 pel dret de les dones al vot. El vot femení al Regne Unit es va aconseguir el 1918.

Una petita i gran història de les nostres avantpassades feministes, que es van organitzar, van reivindicar i van fer múltiples accions per aconseguir un dret tan bàsic com el dret a votar. És una pel·lícula que, a través de la vida i el compromís d'un dels múltiples grups de dones que es varen organitzar, ens mostra que va ser una lluita àmplia, que va comptar amb el

compromís de dones de totes les classes socials i que va significar, per a totes, enfrontaments socials i en el seu entorn immediat –família, barri, feina...–, atesa la repressió que varen patir.

La direcció i el guió de la pel·lícula són de dues dones, Sarah Gavron i Abi Morgan. La protagonista és Maud (Carey Mulligan), una dona que va reivindicar amb força la dignitat de les dones i a la qual li va costar la pèrdua de la seva filla, la seva feina i el seu entorn habitual.

Sabeu que Suïssa va ser el darrer país europeu a permetre a les dones el dret a vot? I sabeu que va ser el 1971? ●

Neus Moreno Sáenz

'La filla estrangera'

Autora: Najat El Hachmi
Editorial: Grup 62

Najat El Hachmi és una escriptora catalana nascuda a Nador (Marroc) el 1979, educada des de petita a Vic. El Hachmi va estudiar filologia àrab a la Universitat de Barcelona i és autora de dos llibres anteriors a la seva última novel·la, *La filla estrangera*.

Amb el llibre *L'últim patriarca* li van concedir el Premi Ramón Llull 2007. En aquest llibre, la seva protagonista intenta escapar-se del pes de la tradició en una família del Marroc i en el de *La caçadora de cossos* aposta per tractar l'alliberament sexual de les dones.

Amb el seu últim llibre, *La filla estrangera*, ha guanyat el 35è Premi BBVA Sant Joan. És un relat en forma de monòleg de la protagonista, una noia que ha acabat d'estudiar a l'institut i viu amb la seva mare, en una ciutat de l'interior, i ha de

decidir què fa, si marxar cap a Barcelona i seguir estudiant o acceptar el matrimoni que li proposen.

A les reflexions sobre el que l'envolta, la condició de ser filla d'immigrants, els rols de gènere, les dificultats d'accedir al món laboral, les diferències entre la generació del pare i la mare, hi ha de sumar el conflicte lingüístic. Un conflicte latent a l'hora de relacionar-se amb la mare, i és que les dues pensen en llengües diferents. Ella fa un intent de captar la llengua de la mare, de retenir-la i traduir-la a la seva llengua de pensament.

Una novel·la excel·lent que retrata a la perfecció el xoc cultural i lingüístic entre les persones immigrants i els fills i les filles que vénen de petits o neixen aquí. Una realitat actual, un lament constant entre la tradició i la pròpia unitat. ●

Laura Lozano Pintor

altres veus

3, 4 i 5
de juny

radical ~ment feministes

JORNADES 2016

Dones, lesbianes i trans, grups i col·lectius feministes de Catalunya ens trobarem a les jornades “Radicalment feministes”, que tindran lloc a Barcelona els dies 3, 4 i 5 de juny del 2016. Una trobada àmplia, oberta, divertida, creativa i flexible on la diversitat de pensaments, de sentiments, de maneres de fer, d’origens, d’identitats i d’opcions es trobin convocades i còmodes. Unes jornades per crear espais que ens facin viure tota la riquesa que constitueixen els feminismes i per intercanviar i vincular-nos.

Farà 40 anys de les 1es Jornades Feministes de Catalunya, un espai i un temps per donar valor a la nostra història, el nostre present i el nostre futur. Com hem dit en nombroses ocasions: “Sense les dones no hi ha re-evolució, no hi ha democràcia, no hi ha sobirania, no hi ha justícia, no hi ha nou contracte social. Sense els desitjos i la llibertat de les dones no hi ha la veritable transformació.”

**LES CCOO HI PARTICIPAREM AMB ENTUSIASME I ACTIVAMENT.
ENCARA NO T’HI HAS ADHERIT?**

Entra al blog, on trobaràs tota la informació de les jornades! Adhereix-t’hi i participa-hi!

<http://jornadesfeministes2016.blog.pangea.org/>

**DILLUNS, 7 DE MARÇ DEL 2016, A
LES 19.00 H.**

**ACTE DE PRESENTACIÓ DE LES
JORNADES**

**“Radical-ment feministes. Tornem al Paranimf!
(1976-2016)”**

**Lloc: Paranimf de la Universitat de Barcelona. Edifici
històric de la plaça de la Universitat (Barcelona)**

Es faran actuacions, performances i accions de resignificació de l’espai on es van celebrar les Primeres Jornades Catalanes de la Dona de l’any 1976.

